

**UCHWAŁA NR XXXIX/238/2014
RADY GMINY DOBRE**

z dnia 28 lutego 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze
na lata 2014 – 2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 645 i poz. 1318) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz.154 i poz.866), Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze na lata 2014 – 2016 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrze

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dobrze.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/238/2014
Rady Gminy Dobrze
z dnia 28 lutego 2014 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Dobrze
na lata 2014 – 2016

I. Podstawa prawna:

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre na lata 2014-2016, zwany dalej Programem realizowany jest w oparciu o następujące przepisy:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013r, , poz. 135, z późn. zm.),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),
- 3) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre na lata 2006–2018, przyjętą Uchwałą Nr XX/116/08 Rady Gminy Dobre z dnia 26 listopada 2008 r.
- 4) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),

II. Cel Programu

Głównym celem Programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rodzina to podstawowa komórka oraz naturalne środowisko funkcjonowania i rozwoju dziecka. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w życiu dziecka. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby są zobligowane do wspierania rodziny i podjęcia stosownych działań.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych, (pielęgniarek, lekarzy), policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną, oraz podejmowania działań na rzecz rodziny na podstawie sprecyzowanego planu działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać, tak aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną powinna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia właściwych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W przepisach zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspakajanie potrzeb.

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami, dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym.

Program będzie realizowany w toku bieżącej pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przez programy celowe opierające się na wyżej wymienionej podstawie prawnej.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym rozpoznawanie – analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- 1) objęcie dożywianiem w formie gorącego posiłku wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów,
- 2) przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych,
- 3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Dobre,
- 4) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze oraz stypendiów socjalnych.

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, poprzez:

- 1) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, nauczycieli, pedagogów i przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych specjalności,
- 2) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,
- 3) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców,
- 4) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,
- 5) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, poprzez profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,

- 6) możliwość zatrudnienia asystentów rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez:
- a) zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny,
  - b) pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę,
  - c) pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ról w rodzinie,
  - d) współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.

4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych:

- 1) koordynacja działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,
- 2) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny na bazie działań interdyscyplinarnych,
- 3) interwencja kryzysowa w rodzinie,
- 4) grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

5. Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z najbliższego otoczenia rodziny i dziecka.

Zadania rodziny wspierającej to m.in.:

- 1) pomoc w opiece nad dzieckiem i wychowaniu go,
- 2) pomoc w nauce,
- 3) wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- 4) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 5) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych,
- 6) prowadzenie gospodarstwa domowego, w tym oczywistych spraw dla rodziny, jak: nauka gotowania, sprzątanía, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

6. Profilaktyka:

- 1) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej funkcji rodziny,
- 2) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.

III. Adresaci Programu

Adresatami Programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Dobre, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy w celu zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny spowodowane

w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych u dzieci żyjących w tych rodzinach.

Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

IV. Zasoby

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem we współpracy z następującymi instytucjami:

1. placówki oświatowe (nauczyciele, wychowawcy),
2. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Radziejowie,
3. Komenda Powiatowa Policji,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrem,
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie,
6. Sąd i Kuratorzy Społeczni i Zawodowi,
7. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrem,
8. Zespół Interdyscyplinarny,
9. Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem.

V. Harmonogram realizacji Programu

Koordinowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2014 – 2016 i będzie na bieżąco prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźnikami realizacji programu będą:

- 1) liczba i formy udzielonej pomocy,
- 2) liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny,
- 3) liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających.

VI. Finansowanie Programu

- 1) środki własne gminy,
- 2) dotacja z budżetu państwa,
- 3) środki pozabudżetowe.

VII. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) **50%** na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

VIII. Monitorowanie Programu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem będzie co roku przedstawiał Radzie Gminy syntetyczne sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznych sprawozdaniach.

IX. Zakończenie:

Gmina Dobre od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się dziećmi i ich wychowywaniu oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. , poz. 135, z późn. zm.), nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ten obowiązek realizowany jest na podstawie 3-letniego programu wspierania rodziny. Stąd też na podstawie art. 179 ust 2 cytowanej ustawy zachodzi konieczność podjęcia niniejszej uchwały .